

Szakembergond

A büntetés-végrehajtási intézetekben elhelyezésre kerülő elítéltek irányítása központilag történik a végrehajtási fokozat, tartam, visszaesés szempontjain túlmenően figyelembe véve az intézetek fogvatartotti létszámhelyzetét és munkaerőigényét.

Az utóbbi évekhez képest a fogvatartottak, ezen belül az elítéltek létszáma jelentősen csökkent. A csökkenésből fakadóan részben megoldódtak a korábbi foglalkoztatási problémák. A bv. intézetek a heti létszámjelentésük alkalmával közlik a nemdolgozó elítéltek számát is. Tavaly, az év második felének adatai szerint a nemdolgozó elítéltek száma 1700-1900 között mozgott, ami átlagosan 20%-os arányt jelent a teljes elítéltlétszámon belül. (1993. december 22-i jelentés alapján például 1808 személy nem dolgozott a 9291 elítéltből, ami 19,4%-os arány). A nemdolgozók zöme hat végrehajtó intézetben található: Pálhalma 235 fő, Baracska és Vác egyaránt 250, Sopronkőhida 176, Márianosztra 280, Budapesti Fegyház és Börtön 380. Az átlagosan 80%-os foglalkoztatási arány – ezek szerint – európai mércével mérve is jónak mondható.

A foglalkoztatottak túlnyomó többsége betanítottként, illetve segédmunkásként dolgozik. Rendkívül csekély a szakképzettséggel rendelkező elítéltek száma. (1993 decemberében a 9291 elítéltből 1722 volt mindössze szakképzett). Ugyanakkor a büntetés-végrehajtási intézetekben mind a költségvetési, mind a vállalati munkáltatásban bizonyos munkakörök csak szakképzett elítéltekkel tölthetők be, de az ilyen elítéltek irányítása meglehetősen nagy nehézségekbe ütközik.

Az intézetekbe a szakképzett elítélteket – mint már említettem – javarészt az adott intézet igénye alapján központilag irányítják. A megyei intézetek ugyanis az általuk fogva tartott előzeteseket (akik jogerőssé válnak) vagy az önként bevonuló börtönös elítéltek közül a számukra megfelelő szakembereket az intézetben tartják, tehát az ilyen elítéltek nem kerülnek központi elosztásba. Ez érthető, hiszen a megyei intézetekben is szükséges a karbantartási, intézetfenntartási, illetve egyéb munkakörökben szakképesítéssel rendelkező elítéltek. Nem könnyű tehát a végrehajtó intézeteket ellátni szakmával rendelkező elítéltekkel. További gonddal jár – mivel az irányítás az okmányok alapján történik –, hogy számos elítéltek csak papíron rendelkezik szakképesítéssel, mert a szakmájában egyetlen percig sem dolgozott. Így viszont nem lehet foglalkoztatni és ez legtöbbször csak az intézetbe kerüléskor derül ki. Azokból a szakmákból ráadásul, amelyekből összességében sok kellene (szakács, asztalos, hegesztő, villanyszerelő, fűtő stb.), kevés van, ezért nehéz az intézetek igényeit kielégíteni. Csak rendelkezésre álló állományból lehet kiszolgálni a központi irányítást. A lehetőségek szűkös volta miatt így aztán előfordul, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekből kért szakemberigényt egyszerűen lehetetlen megoldani.